

PROJEKT „INSTITUT TRHU PRÁCE – PODPŮRNÝ SYSTÉM SLUŽEB ZAMĚSTNANOSTI“

Iva Svobodová

Abstrakt

Cílem projektu je kvalitativní a kapacitní zlepšení a zpřístupnění služeb zaměstnanosti vybudováním Institutu trhu práce. V 5 pilotních krajích ČR budou zkoušeny postupy a následně vypracovány metodiky činností, které mají vést ke zkvalitnění a rozšíření činností a služeb v oblasti trhu práce, poradenství ke zprostředkování, kariérní poradenství a poradenství v oblasti dotací z ESF poskytovaných v současné době subjekty, které tyto služby poskytují.

Abstract

The aim of the project is to improve the employment services in quality and capacity and make it accessible by establishing the Labor Market Institute. The processes will be examined within 5 pilot regions of the Czech Republic and in consequence the methodology will be worked out in order to improve and extend the activities and services in the field of labor market, intermediation and career consultancy as well as the consultancy in the field of ESF grants provided currently by the subjects securing these services.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.
Registrační číslo projektu CZ.04.1.03/1.2.00.1/0008.

Název operačního programu : Rozvoj lidských zdrojů

Název opatření: 1.2 – Modernizace služeb zaměstnanosti

Umístění projektu (kraj): cíl 1, prioritně v krajích: Ústecký, Moravskoslezský, Pardubický, – Zlínský, kraj Vysočina a postupně v dalších krajích ČR v rámci dalšího programovacího období

Konečný příjemce: SSZ, odbor 41

partneři: NVF, HK ČR a úřady práce v pilotních krajích

Základní komponentou projektu je vybudování Institutu trhu práce (ITP) jako výkonného nástroje pro tvorbu a realizaci politiky zaměstnanosti orientované na zaměstnavatelskou složku trhu práce jako potřebné doplnění systému služeb zaměstnanosti, poskytovaného především sítí úřadů práce. Vznikající síť pracovišť ITP bude odpovídat územní struktuře sítě úřadů

ITP bude doplňovat kapacity a rozšiřovat aktivity veřejných služeb zaměstnanosti na všech úrovních s důrazem na spolupráci se zaměstnavatelskými subjekty. Činnosti ITP jsou zatím

nastaveny rámcově a budou upřesněny na základě podrobnějších analýz. Konkrétní formy spolupráce v rámci regionů budou upraveny regionálními dohodami o spolupráci mezi veřejnými službami zaměstnanosti a Hospodářskou komorou.

Nezbytnou podmínkou pro úspěšné zapojení nově vybudovaného ITP do systému služeb zaměstnanosti je vypracování metodik a postupů pro jednotlivé činnosti, které budou jeho jednotlivá pracoviště zajišťovat. Tyto metodiky budou rovněž rozšiřovat a navazovat na metodiky služeb zaměstnanosti a profesního vzdělávání. Zároveň je nezbytné zavést systém profesního vzdělávání a školení pro pracovníky, kteří budou tyto činnosti vykonávat.

Současný stav:

Veřejné služby zaměstnanosti jsou zajišťovány sítí úřadů práce řízených na centrální úrovni Správou služeb zaměstnanosti MPSV ČR. Síť úřadů práce byla zřízena v souladu s modelem státní správy existujícím v době založení úřadů práce na bázi okresů. Při přechodu na model založený na krajích zůstala síť okresních úřadů práce zachována. Vzhledem k nutnosti zajistit koordinaci činností úřadů práce v krajích byl v každém kraji pověřen jeden úřad práce zajištěním této koordinace. Legislativně je tato koordinace stanovena zákonem 435/2004 Sb. o zaměstnanosti. V návaznosti na realizaci evropské politiky soudržnosti a implementace programů využívajících finančních zdrojů Evropského sociálního fondu, vznikly na úřadech práce, pověřených koordinací činností v rámci jednotlivých krajů, oddělení implementace projektů ESF.

Veřejné služby zaměstnanosti plní v České republice čtyři základní funkce, jimiž jsou:

- administrace a vyplácení dávek v nezaměstnanosti,
- aktivní politika trhu práce,
- zprostředkování zaměstnání,
- vyplácení sociálních dávek.

Mezi základní podmínky nezbytné pro úspěšné zmodernizování stávajících služeb zaměstnanosti patří zavedení moderního způsobu řízení na základě zkušeností získaných v zemích EU. Na druhé straně je důležité zdůraznit specifické problémy veřejných služeb zaměstnanosti, které je možno shrnout do následujících problémových okruhů:

- podfinancování veřejných služeb zaměstnanosti,
- nezbytnosti zavedení profesního vzdělávání pracovníků veřejných služeb zaměstnanosti včetně přímého napojení na jejich kariérní růst,
- posílení kapacit útvarů ESF na jednotlivých úřadech práce po personální i materiální stránce, tak aby byla připravena na další programovací období,
- posílení kapacit útvarů, které jsou v přímém styku s klienty
- zavedení manažerských způsobů řízení,
- důraz na přizpůsobování se specifickým regionálními podmínkám,
- nový styl a metody řízení.

Prioritou je tak management zaměřený na cíle a důkladné vyhodnocování procesů.

Navržením nového systému řízení a modernizace veřejných služeb zaměstnanosti přispěje k řešení hlavních problémů současného trhu práce a politiky zaměstnanosti:

- dosažení vysoké míry zaměstnanosti ve stárnoucí populaci,
- problému dostatečného rozvoje lidského kapitálu (kvality pracovní síly a její vysoké produktivity),
- vytvoření adekvátního ekonomicko – sociálního rámce pro zaměstnanost,

- vytvoření odpovídajících podmínek a institucionálního rámce pro úspěšnou realizaci Evropské strategie zaměstnanosti v souladu s potřebami českého trhu práce včetně návazných opatření.

Služby zaměstnanosti se při současném řešení strukturálních změn v sekundárním sektoru a zvyšování zaměstnanosti v terciálním sektoru zaměřují zejména na změnu a zvyšování kvalifikace, zlepšování dovedností pracovní síly, podporu vytváření nových pracovních míst a zvyšování udržitelnosti stávajících. Limitujícím faktorem je přetrvávající velmi nízká regionální i profesní mobilita zaměstnanců, nepřehledný systém sociálních dávek s nízkou frekvencí posuzování, vysoké daňové zatížení práce, současný systém důchodového zabezpečení a neexistence systému celoživotního učení.

Zvláštnost českých služeb zaměstnanosti spočívá v tom, že jsou v podstatě součástí státní správy s celostátní, ale prostřednictvím územních orgánů rovněž regionální působností. Zabezpečují státní politiku zaměstnanosti a jejich povinnosti jsou striktně stanoveny zákony, které často nemohou a ani nesmí řešit situace, které jejich obsah přímo neřeší. Současně služby zaměstnanosti podléhají úsporným opatřením státní správy a jejich finanční prostředky a počty zaměstnanců jsou snižovány stejným způsobem jako v administrativní státní správě, bez ohledu na potřeby příslušných trhů práce a zejména na konkrétní personální zabezpečení politiky zaměstnanosti. Negativně se často projevuje i závislost na politických rozhodnutích, která ovlivňují způsoby řízení služeb zaměstnanosti.

Cílové skupiny projektu

Primárními cílovými skupinami pro tento projekt, na něž jsou jednotlivé klíčové aktivity přímo zaměřeny, jsou:

- instituce služeb zaměstnanosti (Správa služeb zaměstnanosti a úřady práce) a jejich pracovníci,
- organizace spolupracující se službami zaměstnanosti a jejich pracovníci.

Za sekundární cílové skupiny lze považovat další skupiny, které budou mít z vyšší kvality, rozsahu a dostupnosti modernizovaných služeb zaměstnanosti prospěch. Mezi tyto skupiny patří na jedné straně zaměstnavatelé a jejich profesní a zájmová sdružení, na druhé straně uchazeči a zájemci o zprostředkování zaměstnání; širší občanská veřejnost.

Cíle projektu

Globální cíl projektu

Hlavním cílem projektu je zkvalitnění, rozšíření a prohloubení služeb zaměstnanosti a zvýšení jejich dostupnosti všem cílovým skupinám, jimž jsou poskytovány.

Realizace projektu přispěje k naplnění globálního cíle opatření 1.2, kterým je modernizace a zvýšení efektivity služeb zaměstnanosti prostřednictvím vytvoření partnerské (paralelní) sítě služeb zaměstnanosti podporujících a doplňujících aktivity služeb zaměstnanosti založené na spolupráci se zaměstnavatelskou sférou, která:

- položí základy uceleného systému služeb zaměstnanosti v České republice v odpovídající územní struktuře schopného zabezpečovat poskytování služeb klientům v požadované době, kvalitě a místě
- vytvoří podmínky pro provázanost spolupráce na národní, regionální a místní úrovni se sociálními partnery, samosprávnými útvary a spolupracujícími organizacemi a její využití při aplikaci Národního plánu reform a principů Evropské strategie

zaměstnanosti v rámci uplatnění národní pracovní síly v globalizujících se podmínkách evropského ekonomického prostoru

- zabezpečí propojení současných informačních soustav v jednotnou informační síť o trhu práce a dalších aktivitách propojených s evropskými informačními sítěmi

Specifické cíle

Specifickými cíli projektu jsou:

- zvýšení kapacity služeb zaměstnanosti zapojením dalších spolupracujících organizací do systému zajišťujícího poskytování služeb zaměstnanosti,
- výrazné rozšíření služeb poskytovaných zaměstnavatelským subjektům,
- prohloubení a zkvalitnění služeb poskytovaných uchazečům a zájemcům o zprostředkování zaměstnání, orientace těchto služeb na individuální přístup k jednotlivým klientům,
- vypracování metodik a postupů nezbytných pro fungování modernizovaného systému služeb zaměstnanosti,
- vytvoření podmínek pro zvyšování odborné úrovně a profesní kvalifikace pracovníků služeb zaměstnanosti i odborné veřejnosti
- vybudování uceleného informačního systému přístupného všem subjektům, podílejícím se na poskytování služeb zaměstnanosti,
- vybudování efektivně fungujícího call-centra pro usnadnění a urychlení kontaktu zájemců o poskytnutí služby se systémem služeb zaměstnanosti,
- návrh systému zavádění standardů kvality služeb zaměstnanosti, jeho ověřování a kontroly,
- vytvoření podmínek pro spolupráci se sociálními partnery, samosprávnými útvary a spolupracujícími organizacemi na národní, regionální i místní úrovni
- ověření fungování nového modelu modernizovaných služeb zaměstnanosti, opírajícího se o spolupráci úřadů práce a vybudovaných pracovišť Institutu trhu práce v pilotních regionech a v souladu se získanými výsledky a zkušenostmi navrhnout plošnou implementaci navrženého modelu pro ostatní regiony

V Pardubickém kraji se podílí na projektu týmy ITP úřadů práce a Hospodářské komory ČR, které realizují klíčové aktivity č. 8 – vypracování metodik pro činnosti Institutu trhu práce v regionech a č. 9. – vybudování a provoz Institutu trhu práce.

V současné době jsou vytvořeny a odsouhlaseny metodické postupy činností pro všechny týmy. Týmy ITP UP a ITP HK v každém pilotním kraji vypracovaly plán činností do konce roku 2007, po tuto dobu budou zkoušeny postupy v praxi a na základě zkušeností následně upravovány postupy a znovu zkoušeny při konkrétních činnostech. Na závěr budou vypracovány metodiky pro jednotlivé oblasti, tj. trh práce, poradenství ke zprostředkování, kariéerní poradenství a dotační poradenství.

Konkrétní činnosti realizované týmy ITP v jednotlivých okresech Pardubického kraje (Pk):

A. v oblasti trhu práce:

- monitorování vývoje na trhu práce v Pk a celé ČR
- získávání podpůrných informací pro poradenství – monitoring firem, analýzy mikroregionů, ad.
- vývoj podílu cizinců na trhu práce v Pk
- analýza problémových odvětví v okresech Pk

B. v oblasti poradenství ke zprostředkování a kariérní poradenství:

- návštěvy u zaměstnavatelů, projednání možností obsazení pracovních míst uchazeči o zaměstnání z definovaných skupin uchazečů
- „zvýšená péče“ o uchazeče o zaměstnání z definovaných cílových skupin – viz bod výše, vyhledávání vhodných pracovních míst šetřením u zaměstnavatelů
- ověřování pracovních podmínek u zaměstnavatelů, vyhledávání volných pracovních míst pro cílové skupiny
- poskytování poradenských služeb v oblasti využívání IT při získávání zaměstnání
- odborné poradenství zaměstnavatelům (oblast zaměstnávání osob se zdravotním postižením a pracovní rehabilitace, pro MSP personální poradenství, poradenství pro začínající podnikatele v oblasti získávání zaměstnanců, rekvalifikací, apod.
- kariérní poradenství pro výběr a volbu povolání (školy, firmy)

C. poradenství v oblasti dotací z ESF

Jednotlivé body jsou rozpracovávány do postupů a dílčích konkrétních činností.

Př. poskytování poradenských služeb v oblasti využívání IT při získávání zaměstnání představuje individuální školení pro 1-2 osoby na používání portálu MPSV pro vyhledávání volných míst, učení psaní životopisů na PC, atd.

Všechny aktivity jsou průběžně monitorovány a vyhodnocovány, aby mohly být postupy průběžně zlepšovány. Výstupem z projektu v KA č. 8 a 9 budou metodiky, které by měl vybudovaný Institut trhu práce využívat pro svou práci. Ukončení projektu: srpen 2008.

Kontaktní adresa:

Ing. arch. Iva Svobodová
vedoucí ITP PUP Pardubice
Úřad práce v Pardubicích
oddělení: Institut trhu práce
Boženy Vikové – Kunětické 2011
530 02 Pardubice
Email: Iva.Svobodova@pa.mpsv.cz
tel.: 466 751 125